

אד

4/32

פרוטוקול מס. 35/ד'

משיבת ועדת הכלכלה
התקיימה ביום ג', ה' בתמוז, תשי"ט - 14.7.1959 שעה 11.15

נ ו י כ ה י מ

חברי הוועדה:
 היו"ר ב. אבניאל
 מ. אולמרט
 מ. אונא
 ב. אזניה
 ע. איכילוב
 י. אסא
 ע. דגני
 י. ניצני
 ש. פרלשטיין
 מ. קסיס

מזכירים:
 מר הנגבי - מטעם משרד המשפטים
 מר נוימן
 מר וירשובסקי } מטעם משרד החקלאות

נושאים לדיון:
 חוק מדידת מים (תיקון) תשי"ט - 1959.

היו"ר ב. אבניאל: אני פותח את הישיבה.

בישיבה זו נדון בחוק מדידת מים (תיקון). היות והבעיה ידועה, אני מציע שזעזוע על סעיפי החוק.

סעיף 1 (קודא את הסעיף)

מר הנגבי: לסעיף 5 לחוק העיקרי הוספנו פסקה "ובלבד שלא יספק לצרכנים נוספים על אלה שסיפק להם ערב תחילתו של חוק זה. נתברר שהוא יכול להגדיל את מספר הצרכנים שהוא מספק להם במדידה מבלי שהרשת גדלה.

מ. אולמרט: אינני מבין את הסעיף לאור המגמה שלנו להנהיג מודדי מים. למדידת מים יש אספקט של חסכון. אם הספק יקבל היתר לא למדוד מים - הוא יהיה חפשי לעשות קומבינציות שונות.

מר וירשובסקי: מאחר ולפי חוק זה דין המדינה כדין כל אדם, מחנות צבא חייבים לפעול כאילו היו ספקים או צרכנים ועליהם למדוד את המים. הם ביקשו אותנו מספר פעמים לפטור אותם מחובה זו, כי הם אינם מעוניינים שימדודו במקרים כאלה את המים.

מר הנגבי: את ההיתר אפשר להגביל לצרכי בטחון.

היו"ר ב. אבניאל: אני סבור שהצעת מר הנגבי עונה על הבעיה.

ע. דגני: רצוני לעורר את בעייתם של משקים חקלאיים שאדמתם מפוזלת מאוד. הדבר מחייב אותן להתקין 7 - 6 שעונים, וזו השקעה כספית גדולה. עם צורת המדידה כרוכה בהוצאות ניכרות, וזה מהווה נטל כבד. האם מינהל המים ניסה למצוא פתרון לבעיה?

ע. דגני -

במושב שאני חבר בו יש לחברים 9-10 חלקות בנות 3 דונם.
מבחינת החסכון במים - יש הוראות בנוגע לכמות המים המופקת, ויש על כך פיקוח
באמצעות שיעור שנמצא ליד הבאר.

מר נוימן:
אנו התייחסנו לכל צורות ההתיישבות של ישובים קוונים
מים ומחלקים אותם בין יחידות המשק. עיריה מוכרחה
לחלק מים במדידה. כמושבה כאשר יש קוני מים פרטיים להשקאה - כמוכן שכל אחד
מוכרח למדוד את המים שהוא קונה. במושב - אנו נוהגים בהתאם לחוק. המושב בתור
קואופרטיב קונה מים. הוא מקבל את המים במדידה, גם אם חלק מהמים בא מהבארות שלו
מודדים את המים בשער המשק, גם את המים הבאים מהחוץ. בכפר ויתקין נתעוררה השאלה
האם הם חייבים בכל אחת מהחלקות מודדי מים. בירדנו את הבעיה והסתבר שמבחינת
החוק אין זה משנה אם יש מודד מים בכל חלקה אם לאו. אבל הרכבנו ועדה משותפת
עם תנועת המושבים שתבחון באיזו מידה הסדרים והתנאים של המושב דורשים ביקורת
על מדידה של כל חלקה. זו שאלה של יעילות ולא של עקרון בחוק. לפי החוק,
הקואופרטיב אחראי לחלוקת המים בין החברים. הם מקבלים בפועל מים לפי המתכונת
המכסימלית ולא יותר.

ע. דגני:
השאלה היא אם כל חבר צריך לבדוק את השיעור, או שאתם
סומכים בנדרון על הכפר ועל בדיקת שיעורים פנימית.

ש. שורש:
שאלה זו איננה נוגעת לחוק.

ע. איכילוב:
אני רואה חוק זה כחשוב וחיוני, ועלינו לעשות כל מאמץ
כדי לקבלו לפני הפגרא.

יש להבדיל בין שאלת מודדי מים לצריכה ביתית לבין שאלת
המודדים לצריכה חקלאית. בצריכה ביתית יכול להיות בזבוז עצום. התקנת מודדי מים
בערים תביא לחסכון של לפחות 50% תוך שנתיים-שלוש. אם תוגשם הצעתו של שר החקלאות
ומחירי המים לצריכה ביתית יועלו - נגיע לחסכון רציני. מה שאין כן לגבי צריכה
חקלאית.

ארצנו מגוונת בסוגי קרקעות. יש אדמות הרים, עמקים ואדמות
חול. החלק הגדול של האדמות הן אדמות קלות. בחקלאות איננו מחייב ואיננו מצדיק
מודדי מים, כי אם נבנה את ההשקאה של המשקים החקלאיים על שיעור - החקלאות לא
תפתח. באדמות כבדות ולא מחלחלות - האיכר ידאג לכך שלא ישתמש ביותר מדי מים.
באדמות קלות, אם נתקין מודדים - יפגע הדבר ברמת החקלאות ויצמצם את היבולים.

אני מקבל את ההצעה, אבל מציע לא להחיל את הסעיף על
צריכת מים לחקלאות.

מר נוימן:
אני חושב שמה שאמר כאן חבר-הכנסת איכילוב רק מוכיח
שאי-אפשר להסדיר את הבעיה מבלי להפעיל מודדי מים,
וזאת באדמות קלות ככבדות. המדינה שנוחתה 2/3 מכמות המים לחקלאות - איננה יכולה
לוותר על מדידת המים שצורכת החקלאות.

ע. איכילוב:
האם אני חייב למדוד את המים גם כאשר יש לי באר פרטית
ואיננו מספק מים למישהו אחר?

מר נוימן:
בהחלט.

ע. איכילוב:
הסתייגותי האחת אומרת, שאין להחיל את הסעיף על החקלאות.
באם הצעה זו לא תתקבל תהיה לי הסתייגות אלטרנטיבית
לגבי בעלי בארות פרטיים.

ה צ ב ע ה

הצעתו של חבר-הכנסת איכילוב להוציא מתחולת הסעיף
צריכת מים על-ידי החקלאות - לא נתקבלה

הצעתו האלטרנטיבית של חבר-הכנסת איכילוב להוציא
מתחולת הסעיף בעלי בארות פרטיים שמספקים מים לעצמם - לא נתקבלה

הוחלט: בסיפא של הסעיף ייאמר שההיתר של השר
יכול להינתן רק לצרכי בטחון.

היועצים המשפטיים ינסחו את ההצעה ויקבעו את מקומה.

סעיף 2

מר וירשובסקי:

סעיף זה מהווה תוספת שלא היתה בחוק המקורי. החוק המקורי אמר שהספק חייב לספק מים במדידה למבנה חדש. לא היתה חובה חוקית להקים מבנה עם מד-מים. אמנם ועדת בנין ערים דרשה זאת, אבל הקבלנים התעלמו מהדרישות. המשתכנים נכנסו לדירות מבלי שיהיו בהן מד-מים. הרשות המקומית, שהיא למעשה הספק של המים, עמדה בפני השאלה: או להתקין מד-מים, כי כל עוד אין מתקינים מד-מים אמור לה לספק מים, או להפסיק את אספקת המים. אנו מציעים שבכל מקרה שאדם תופס חזקה או מעביר חזקה, אחרי תחילתו של חוק זה, הוא לא יוכל להעביר את החזקה אלא אם הותקן במבנה מד-מים. על-ידי כך אנו מבטיחים שהקבלנים לא ימסרו דירות בלי מד-מים. אם הם יעשו כן - יהיה לנו ענין עם עבריינים שאפשר לחייבם בפלילים.

ומדוע רשאי השר לפטור סוגי בנינים? יכול להיות מחסן או בית-חרושת מחוץ לעיר שאין כל צורך להתקין בו מד-מים. לכן אמרנו, שהשר רשאי, בתקנות, לפטור מבנים או סוגי מבנים מהוראות סעיף זה.

היו"ר ב. אבניאל: אני סבור שצריך לומר כאן "מבנים מיוחדים".

ע. דגביל: ומה גורל דירה ישנה, האם אי-אפשר יהיה למכרה מבלי להתקין קודם מד-מים?

שר הנגבי: המדובר במבנה שנבנה לאחר תחילת תקפו של חוק זה.

ע. איכילוב: אני רוצה להכניס תיקון ברוח ההסתמיות שלי בסעיף הקודם. אני רוצה להוציא מתחולת הסעיף אותם מבנים המשמשים את צרכי המשק החקלאי.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר-הכנסת איכילוב להוציא מתחולת הסעיפים מבנים חקלאיים - לא נתקבלה

סעיף 3

מר הנגבי:

לפי הנוסח המקורי יכול היה להתעורר ספק אם יש בסמכותו של המנהל להכריע גם במקרים שמספקים מים במדידה שלא על-פי צו אלא לפי הסדר חוזי. כדי למנוע ספק אנו מציעים לומר: "בין על-פי צו מדידה ובין שלא על פי צו כזה". הוויכוח וחילוקי-הדעות אינם על כמות אלא על מחיר.

מ. אולמרט: סעיף זה עומד בסתירה לחוק המים. אם בחוק המים נקבע למי הסמכות לקבוע את מחירי המים - כיצד יכולים להתעורר חילוקי-דעות בנוגע למחיר? חוק המים מעניק סמכות למישהו לקבוע את מחירי המים.

מ. אונא: בחוק המים יש סעיפים המדברים על פיקוח על דמי מים. לאור זה סעיף זה נראה לי מיותר. בכל אופן, צריך לתאם את הדברים.

ע. איכילוב: החוק איננו בא לפסוק בענין כמות המים שמותר לצרוך; הוא בא להבטיח את ענין מודדי המים. ומה ענין הכמות לכאן? אין פה מקום לנושא של כמות.

אשר למחיר - אין הכוונה לאותו סעיף יסודי לפיו יקבעו את מחירי המים בהתחשב בכל הגורמים. הכוונה היא לעשיית חשבון כמה שילמו קודם לכן עבור המים וכמה ייאלצו לשלם לאחר שמפעילים את המודדים. המחיר צריך להיות כמו ששולם קודם לכן. אינני מוכן להשאיר ענין זה להכרעתו של המנהל, וגם לא להכרעתו של שר החקלאות, כי שר החקלאות פירושו - המנהל. אני בעד הקמת ועדה אשר תכריע כבודו.

היו"ר ב. אבניאל: אפשר להכניס כאן את הנוסח של חוק המים.

ע. איכילוב: אני מוכן ששר החקלאות או שר המשפטים ימנו ועדה.

ש. שורש:
אני חושב שאנו מערבים כאן שני דברים. לפי חוק המים, שר החקלאות יקבע מדיניות של תעריפים, יקבע דרכים כיצד לחשב את מחיר המים באזורים השונים. כאן מדובר על הביצוע היום-יומי.

מר וירשובסקי:
יכולים להיות מקרים שהערך לא יקבע תעריפים, ואז יר חילוקי-דעות או סכסוכים.

יתכן שהמלים "בדבר כמות המים" אינן מתיישבות עם ו באשר לחילוקי-דעות בדבר מחיר יחידת מים - זהו ענין אחר. כתוב בפירוש בחוק המים "קבע שר החקלאות תעריפים לדמי מים", ובמקרה כזה אין מקום לחילוקי-דעות ויש תעריף המחייב את הצדדים. החוק אומר שיש לשר החקלאות רשות לקבוע תעריפים, אבל אין עליו חובה כזו.

הינ"ר ב. אבניאל:
הוועדה סבורה שיש להוציא את הפסקה המדוברת על כמות המים שהצרכן זכאי לקבל. נושא זה שייך לחוק היסוד

מר וירשובסקי:
אנו מסכימים למחיקת המלים הללו.

הינ"ר ב. אבניאל:
אשר לענין השני - יש הגיון בדברי מר וירשובסקי, שהער איננו חייב לקבוע תעריפים, ואז יכולים להתעורר חילוקי-דעות וצריך שמישהו יפסוק. אבל מדוע נקבע כאן פוסק אחר מאשר קבענו בחוק המים? שם קבענו שהפוסק הוא גוף שהשר ממנה. אנו מבקשים שגם כאן יהיה אותו גוף הפוסק האחרון.

מר נונימן:
כל מה שכתוב בחוק המים מחייב את נציגי המים. אם עקב התקנת מודדי מים יתגלה סכסוך - הרי כל אחד מהצדדים רשאי לפנות למנהל עניני המים. האם הוא יוכל לפסוק אחרת מכפי שכתוב בחוק המים? אני סבור שגם לאחר שייקבעו תעריפי המים יתגלו מדי פעם חילוקי-דע וסכסוכים. החוק לא יכול לדייק עד כדי כך שלא יתעוררו ויכוחים.

ס. אונא:
לא נאמר כאן שיש אפשרות לפנות לבית-דין לעניני מי צריך לכתוב כאן שני דברים. קודם כל צריך לקבוע מה יהיה אם שר החקלאות לא יקבע תעריפים. שנית, מה יו אם יתגלו חילוקי-דעות לאחר שנקבע תעריף. בהתאם לכך צריך לבסס את הסעיף ולתאמו עם חוק המים.

ש. שורש:
אפשר להכניס פסקה בנוגע לפניה לבית-הדין לעניני נ

הצעתם של חברי-הכנסת אונא ושורש - בתקבלה

לגבי חילוקי-דעות - מוסכם להכניס את הנוסחה המתאימה בחוק המים

סעיף 4

מר וירשובסקי:
סעיף זה מרחיב את סמכות הכניסה גם על מקומות שמצויים בהם מתקנים להחסנתם, להובלתם, לחלוקתם או למדידתם של מ כלי המנהל מעוניין לבדוק אם במקומות הצריכה והחלוקה יש מודדי מים.

ע. איכילוב:
הסעיף המוצע נוגע גם לדירות. יש בתים בהם נמצאים הדווו על הגגות, ויש בתים בהם תחת הגג יש דוורבואר של מים. אני מציע כי ייאמר: בהתחשב בבתי-מגורים ובתנאים של בתי-מגורים.

הינ"ר ב. אבניאל:
האם יש אפשרות לשים דגש יתר על המלים "בכל עת סבירה"?

מר וירשובסקי:
יש חוק עזר של רשויות מקומיות שבו יש סעיף המגביל את שעות הכניסה ל- 8.00 - 17.00. אפשר לומר: לאחר מתן הודעה מראש.

אפשר לומר: לאחר שנקטו כל הצעדים הסבירים שלא לפגוע באופי שלו.

ד. הנגבי:

כל תוספת היא מיותרת. צדיין לא אירעו מקרים שמהם חושש חבר-הכנסת איכילוב. אני מציע שלא לשנות את הנוסח.

א. שורש:

הוחלט: להשאיר את סעיף 4 בניסוחו המוצע.

סעיף 5

אני חושב שמע"ף זה מרחיק-לכת מדי. האם בגלל אי-התקנת מד-מ אפשר יהיה להפסיק את האספקה? אני חושב שזוהי הוראה חמורה ודי. אני סבור שאפשר להתפק בנוסח של סעיף קטן (2) ולמחוק את סעיף קטן (1).

א. אונא:

אני מבין שנציגי הממשלה מוכנים למחיקת סעיף (1).

י. ר. ב. אבניאל:

אני מציע לקבוע תקופה של שלושה חודשים מיום ההתראה עד להתקנה.

א. שורש:

גם השר אמר בדבריו תשובתו למתווכחים שהוא סבור שזו הוראה חמורה. אנו מסכים למחיקה אבל מבקשים להוסיף בסעיף קטן (2) פסקה האחרת, שאפשר יהיה לגבות את ההוצאות בהתאם לפקודת המסים (גביה) כי אחרת יאלץ להגיש תביעה אזרחית.

ד. וירשובסקי:

סעיף קטן (1) - יימחק. לסעיף קטן (2) תיווסף פסקה לפיה אפשר יהיה לגבות את ההוצאות בהתאם לפקודת המסים (גביה).

הוחלט:

סעיף 6

אנו מבקשים שלא תהיה חובה לפרסם בהשומות את המיפרטים שהם שרטוטים גדולים אלא רק לציין איפה אפשר לראותם.

ד. הנגבי:

שמא יש לומר במפורש שצריך לציין היכן אפשר לראות את המיפרטים?

א. אונא:

אנו מוכנים לומר זאת.

ד. בוימן:

הוחלט: לגבי מטרת שלא יפורסם בהשומות יהיה ציון היכן אפשר לראותו.

סעיף 7

אני מציע להוסיף סעיף האומר, שבכל מקום שנזכר "המנהל" פירוש הדבר - נציב המסים בהתאם לחוק המסים.

א. אונא:

הצעת חבר-הכנסת אונא לתוספת סעיף - בתקבלה

בזה סיימנו את הדיון בחוק.

י. ר. ב. אבניאל: